

KLYYY

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys r.y.

Tiedote 35 vsk. nro 4 • marraskuu 2015

Valokeilassa KLYY:n luontokuvaajat

s. 4-5

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys r.y.
Kuopion museo, Kauppakatu 23, 70100 Kuopio

KLYY:n hallitus:

Puheenjohtaja

Paula Hyvönen
Lakkapolku 2 K
70280 Kuopio
puh. 040 730 7606
paula.hyvonen@fimnet.fi

Kirsti Eskelinen
Jalkalantie 217
77600 Suonenjoki
puh. 040 548 6362
kirsti.eskelinen@pp.inet.fi

Maaret Väänänen
Hermanninaukio 9 C 11
70100 Kuopio
puh. 044 519 0377
sposti: maaretvaananen@hotmail.com

Varapuheenjohtaja

Eerikki Rundgren
Kermatie 25 B 6
70780 Kuopio
puh. 050 326 4816
eerikki@eerikineratulet.fi

Helvi Heinonen-Tanski
Sammakkolammentie 1 B 17
70200 Kuopio
puh. 040 571 8562
helvi.heinonentanski@uef.fi

Sihteeri

Juha Poutanen
Aapatie 20
70780 Kuopio
puh. 045 233 6252
jhptnn757@gmail.com

Olavi Raatikainen
Tammirannantie 11 A 9
70910 Vuorela
puh. 040 550 5971
olavi.raatikainen@gmail.com

KLYY:n taloudenhoitaja, jäsenrekisteri ja osoitteenmuutokset:

Pekka Tenhunen
Koivulahdentie 176 B
71210 Tuusjärvi
puh. 044 289 2220,
sähköposti: KLYY@mbnet.fi

Jäsenmaksut ovat tämän lehden viimeisellä sivulla.

KLYY:n kotisivu: www.sll.fi/pohjois-savo/klyy

Facebook: www.facebook.com/KLYYry

KLYY:n sähköpostilista: klyy-l@lists.uef.fi

Liity listalle lähettämällä yhteystietosi osoitteeseen tarja.laatikainen@pp3.inet.fi

Pesä:

Kirkkokatu 35
70100 Kuopio

Pohjois-Savon luonnonsuojelupiirin aluesihteeri Marja Tenhunen:

Pesän puhelin/faksi (017) 262 3811
sähköposti: pohjois-savo@sll.fi

Pesä toimii KLYY:n ja jaostojen arkistotilana sekä Pohjois-Savon luonnonsuojelupiirin toimipaikkana. Luonnonsuojelupiirin postit lähetetään Pesän osoitteeseen. Pesän päivystysajat: maanantai ja torstai klo 13–17 (ei kesä-elokuussa).

KLYY-tiedote

klyy.toimitus@gmail.com

Toimittaja

Mari Wikholm
puh. 040 531 1255

Tiedote jaetaan KLYY:n jäsenille jäsenmaksua vastaan. Vuosittain ilmestyy neljä KLYY-tiedotetta.
Suraavan tiedotteen deadline 29.1.2016

Kannen kuva: Tero Pelkonen

Tiedostomuodot: Materiaalia otetaan vastaan mieluiten sähköpostitse (klyy.toimitus@gmail.com), tekstit Word (doc, docx), OpenOffice (odt), rtf tai txt, kuvat jpg.

Ilmoitushinnat: 1/1 sivu 100 €, 1/2 sivu 50 €, 1/3 sivu 40 €, 1/4 sivu 25 €.

Paino: Arsmat, painosmäärä 1800 kpl, ISSN 0780-251X

KLYY:n puheenjohtajalta

Paula Hyvönen

Hyvä Luonnonystävä,

luonnon monimuotoisuudella tarkoitetaan elämän koko kirjoa, lajien sisäistä perinnöllistä muuntelua, lajien runsautta sekä niiden elinympäristöjen monimuotoisuutta eli kaikkea maan ja taivaan välillä. Ei ihme, että se on niin vaikeasti hallittava ja hahmotettava asia, ja myös helposti väärin käytetty. Suomen perustuslain mukaan vastuu luonnosta kuuluu meille kaikille, itse kullekin!

Helsingin Sanoman tiedesivuilla 27.10.2015 kerrottiin ruotsalaistutkijoiden löytäneen suomenhevoselta ravigeenin. Rotumääritelmän mukaan tavoitteena on yleishevonen, joka on helposti käsiteltävä, terve ja hyväliikkeinen. Jalostukselle on myös määritelty neljä suuntaa: juoksija, ratsu, työhevonen ja suomenpienhevonen. Nämä neljä suuntausta ovat aiheuttaneet geneettisen muuntelun kaventumista samalla kun suomenhevosten määrä on laskenut. Suomenhevonen on tällä hetkellä yksi maailman harvinaisimmista jalostetuista hevosroduista. Jos ravigeeniä aletaan suosia jalostuksessa, se voi olla lopullinen uhka suomenhevosen geneettiselle monimuotoisuudelle.

Monimuotoisuuden tiedostaminen on helpompaa, jos uhka kohdistuu meille tuttuun ja tärkeään asiaan kuten yllämainittu uhka. Tämä geneettisen perimän kaventuminen on uhkana usealle tuotanto- ja lemmikkieläinlajeille jalostuksen myötä. Luonnossa lajin geneettisen muuntelun vähenemistä tapahtuu kannan supistumisen myötä. Tästä oivallinen esimerkki on sudet ja muut suurpedot. Kansainvälisen luonnonsuojelu-

liiton mukaan kolmasosa sammakkoeläinlajeista ja neljännes nisäkäslajeista on vaarassa kuolla sukupuuttoon. Mehiläisten määrän romahdus on todellinen uhka ruokatuotannolle ja siten myös ihmiselle. Albert Einsteinin väitetään lausuneen: "Jos mehiläiset häviäisivät, ihmiskunta selviytyisi vain pari vuotta".

Vuoden teema on kohtuutus, joka on vaikeasti avautuva termi kuten myös poliitikkojen viljelemä kestävyysvaje. Maailman ylikulutuspäivää vietettiin tänä vuonna jo elokuun 13. päivänä, joten loppuvuoden elämme velaksi eli syömme kallisarvoista luonnonpääomaa. Sen rinnalla Suomen valtion velka ja kestävyysvaje ovat "peanuts" ekologisen kestävyysvajeen ja ilmastonmuutoksen rinnalla.

Lauantaina 28.11. luonnonsuojeluliiton vs. toiminnanjohtaja **Leo Stranius** vieraillee Pohjois-Savossa. Hän tulee kertomaan, kuinka me voimme omalla kohdallamme vaikuttaa ilmastonmuutoksen torjuntaan. Leon esitys alkaa klo 15.30 Kuopion museon kokoushuoneessa. Tervetuloa!

Nautitaan lisääntyvästä pimeydestä, jota liennyttävät kynttilät, otsalamput, lumipeite, taidemuseon Anita Snellmanin värikylläiset työt, värikkäät linnut Kuopion museossa tai Puijon uusitulla laavulla elävä tuli. Ensi vuonna juhlimme 120-vuotiaasta KLYY:tä!

Paula

Kuvaavat jäsenet

Pekka Tenhunen

KLYY painatti kesällä uusimman luontopostikorttisarjan, tällä kertaa kahdeksan erilaista korttia. Korttien mahtavan hienot kuvat ovat syntyneet jäsenemme valokuvausharrastuksen tuloksena. He ovat lahjoittaneet kuvat KLYY:n toiminnan tukemiseen.

Uusimpiin kortteihin on poimittu myös pari historiallista erikoisuutta. Tunnetun lintumaalarin **Matti Karppasen** (1873–1953) herkällä kädellä taiteilemat punatulkut sopivat vaikkapa joulukortiksi. Karppanen teki eri lintulajeista sadoittain luonnoksia, jotka yhdistys sittemmin lahjoitti Kuopion taidemuseolle. Toinen historiallinen kortti on mustavalkea kuva vanhasta Puijon näkötorresta. Sen on ottanut **Paavo Nederström** v. 1936. Yhdistyksellä on iso kokoelma hänen kuviaan. Sopusuhtainen tiilitorni kuusten keskellä elää vieläkin monen vanhemman kuopiolaisen mielessä.

Aikaisemmissa korttisarjoissa on mm. **Kaarina Heiskasen**, **Ville Miettisen** ja **Juha Poutasen** kuvia. Tähän juttuun otin haastateltavaksi uuden korttisarjan kaksi konkarikuvaajaa, **Ilkka Markkasen** ja **Tero Pelkonen**.

Tero Pelkonen

1. Kuka olet?

Ilkka: Ilkka Markkanen, "perusKuopiolainen" lintuharrastaja ja lintukuvaaja. Kuviini pääsee tutustumaan netissä omalla sivullani <http://ilkkatapani.kuvat.fi/>

Tero: Syvällinen kysymys, johon en osaa vastata kuin yksinkertaisella tavalla. Olen kuopiolainen 48-vuotias valokuvauksen harrastaja. Minua on jo lapsesta saakka kiinnostanut kuva ja visuaalisuus. Pikkupoikana 70-luvulla tein isän kaitafilmikameralla animaatioita stop-motion-tekniikalla. 80- ja 90-luvulla harrastin piirtämistä ja maalaamista. Pöytälaatikoista löytyy satoja sivuja sarjakuvia ja muita luonnoksia. Vuonna 2007 alkoi valokuvaaminen, ja periaatteessa näissä kaikissa edellä mainituissa on kysymys vain kuvan tekemisestä. Ainoastaan välineet ovat vaihtuneet vuosien saatossa.

2. Miten innostuit luontokuvauksesta?

Ilkka: Innokkaana lintuharrastajana halusin saada ulottuvuutta harrastukseeni ja kuvata tapaamiani lintuja.

Tero: Se alkoi vähän kuin vahingossa, kokeilemisen kautta sellaisella huonolla kameralla. Alussa harjoittelin ja opettelin kuvaamaan manuaalisäädöillä. Siitä lähti innostus kuvaamiseen. Pari ensimmäistä vuotta meni, etten tehnyt oikeastaan mitään muuta.

3. Mieluisimmat kuvausaiheet?

Ilkka: Pohjois-Savon linnusto on minulle rakas kuvaus kohde. Kuvatessa saan tutustua

lintujen käyttäytymiseen, koska olen kameran kanssa pitempään paikalla linnun reviiirillä.

Tero: Kuvaaminen on kivaa ja kuvausaiheet vaihtelevat kausittain. Jokin vuosi sitten innostuin kuvaamaan kämmeköitä. Kolusin Pohjois-Savon lehtoja, lettoja ja kuusikkorinteitä. Tällä hetkellä kiinnostaa yrittää kuvata veden pinnasta heijastuvia puunrunkoja tai metsäkuvia.

4. Kerro joku ikimuistoinen kuvaushetki!

Ilkka: Innostavin kuvauskohde oli kesällä 2015, kun sain viettää yön Pisan luonnonsuojelualueella ja kuvata vanhaa sinipyrstökoirasta. Löytyyhän lajin hyväksyty ensihavainto Suomessa 4.7.1949 Tervonsaaresta, Pohjois-Kallavedeltä.

Tero: Voi niitä on niin paljon, jänniä ainakin omasta mielestäni! On kohti lentäviä pöllöjä pimeässä metsässä, huikeita revontulinäytelmiä, kauniiden tai harvinaisten kasvien löytämistä jne. Aina ei ole ollut kuitenkaan niin helppoa tai mukavaa. Pidemmillä useamman päivän kuvausreissuilla saattaa joskus hieman paleltaa ja väsyttää, on kylmää ja märkää, nälän ja janon tunnetta. Moni sillä hetkellä vähän epämiellyttävän karu tilanne on kuitenkin muuttunut ajan saatossa mieluisaksi muistoksi.

5. Millainen olisi "haavekuva", jonka vielä haluaisit saada?

Ilkka: Haavekuvia on niin monia: mikä tahansa lintu omassa biotoopissaan syksyn kauniissa ruskassa, lumivalkeassa talvisessa metsässä tai keväisessä kukkaloistossa.

Tero: Haluaisin kuvata suurta lintuparvea, joka lähtee lentoon yhtenäisenä tiiviinä parvena. Kuvan alalaidassa olisi ihminen,

vaikkapa Ilkka kuvaamassa. Tämä ihminen erottuisi kuvassa skarppina ja kaikki muu olisi 1-2 sekunnin valotuksen liike-epäterävyyttä.

Ilkka Markkanen

6. Mitä haluaisit sanoa KLYY-lehden lukijoille?

Ilkka: Nauttikaa luonnosta, se antaa niin paljon elämyksiä ja yllätyksiä!

Kerron vielä tarinan närhestä: Olin kuvaamassa Haminalahdella *närhijä* ja tarjoilin niille pähkinöitä. Yleensä närhet ottavat pähkinöitä kurkkupussiinsa ja vievät kauemmaksi varastoonsa. Joukossa oli yksi närhi, joka piilotti pähkinän aivan lähelle sammalikkoon. Se työnsi ensin pähkinän nokallaan sammalten sisään ja painoi sitten sitä vielä lyhyellä tikulla syvemmälle. Sitä oli hauska seurata.

Tero: Olemme varsin onnekkaita! Meillä kaikilla on hieno ja terveellinen harrastus – Luonto! Luonnon koko kirjo on hyvin laaja-alainen, mielenkiinto voi kohdistua niin moniin eri asioihin. Sitä voi harrastaa eri keinoin ja tavoin... yksin, kaksin tai porukassa. Se on sitä suurta rikkautta!

Näreen oksalta rääkäisee närhi

Tero Pelkonen

Syksyllä metsä hiljenee ja väritytty heleän keltaisesta, oranssista ja punaisesta. Osa myrskyn ja tuulen puhaltamista lehdistä ovat enää muisto menneestä. Lukemattomat väriläiskät maatuvat metsän pohjalle. Lopulta nekin hiipuvat tummaksi, sammalten, sienien ja jäkälien sekaan. Tämän jälkeen vallitsee pysähtyneisyys, hiljaisuus ja talven odotus.

Pysähtyneisyyden rikkoo läheltä kuuluva närhen rääkäisy. Korkealla metsän puiden latvuksissa lentää toinen närhi. Vähän kauempana kolmas huutaa kuin kanahaukka ja neljäs lentää eri suunnasta tarkistamaan tilanteen. Ne tarkkailevat metsässä kulkijaa hyvän matkan päästä. Närhet ovat syksyisin vauhdissa! Se onkin nyt

varovaisen tarkkaavaiseksi linnuksi ihmeen näkyvä ja kuuluva. Metsässä ne tekevät varastoja tulevan talven varalle, niin kuin oravat ja tiaisetkin. Närhi tuntuu olevan aina paikalla, kun jotakin tapahtuu.

Jos pitäisi valita yksi kauneimmista metsän linnuista, niin minun suosikkini olisi närhi. Sillä on hyvin kauniin sinisen mustaraitainen kuvio siipitaipessa. Mielestäni se on paljon ilmeikkäämpi kuin kuukkeli. Osaa se närhi hiljaisella äänellä keväisin laulaakin sekä on myös viisaan etevä matkimaan.

Väriläiskä muiden joukossa.

Närhi tarkkailee.
kuva: Tero Pelkonen

KLYY:n syysvuosikokous ja yleisötilaisuus

KLYY:n syyskokous on maanantaina 16.11.2015 klo 18.00 Kuopion museon kokoushuoneessa (Kauppakatu 23, käynti pihan puolelta).

Kokouksen jälkeen taidemuseon intendentti **Marja Louni** kertoo KLYY:n taideomaisuudesta.

TERVETULOA KAIKKI!

Illan ohjelmaa voi pitää eräänlaisena ennakkolaukauksena yhdistyksen 120-juhlavuodelle 2016. Pitkän historian aikana KLYY:lle on kertynyt laaja taidekokoelma, josta suurin osa lahjoitettiin Kuopion kaupungille 1990-luvulla. Kokoelmassa on yli tuhat nimikettä. Suurin osa on erilaisia luonnoksia yms., mutta mukana on myös taiteellisesti arvokkaita teoksia mm. Ferdinand von Wrightiltä, Pekka Haloselta ja Matti Karppaselta.

”Teeriä huurteisella rannalla”, Ferdinand von Wright, 1898

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys perustettiin Kuopion Seurahuoneella 16.12.1896. Heti seuraavana vuonna yhdistys kutsui ensimmäiseksi kunniajäsenekseen taiteilija von Wrightin tämän täyttäessä keväällä 75 vuotta. Kiitoksena huomionosoituksesta hän maalasi kuvassa näkyvän taulun.

”Teeriä huurteisella rannalla” on nähtävillä 30.1.2016 asti Kuopion museossa Lennossa-näyttelyssä.

Pohjois-Savon sieniseura

Kotisivut: <http://www.sll.fi/pohjois-savo/klyy/pohjois-savon-sieniseura>

Kuukauden sieni: <http://www.sll.fi/pohjois-savo/klyy/pohjois-savon-sieniseura/kksieni>

Facebook-sivut: <https://www.facebook.com/groups/187341181385548/>

Tarkemmat tiedot retkistä ja tapahtumista julkaistaan yhdistyksen kotisivulla ja Facebook-ryhmässä.

Suonenjoelta löytyi harvinainen ruusunuijakas

Suonenjokelainen **Toivo Lötjönen** soitti 22.9. allekirjoittaneelle pihamaan sienilöydöstään. Heti ensi näkemältä sieni näytti sienilehdessä kuvatulta ruusunuijakkalta. Kuvasin sienet ja lähetin kuvan nuijakkaita tutkineelle Tapio Kekille. Hän pyysi lähettämään kuivatun näytteen sienestä. Isomman osoitekuoren sisällä ollut pieni näytekuori kuitenkin katosi matkalla. Kekki ilmoitti saaneensa tyhjän kuoren, jonka toinen pää oli ”leikkautunut” auki. Soitin Kuopin postiin, mutta kun asiaa ei osattu selvittää tein valituksen arvokkaan näytteen katoamisesta.

Hain uuden näytteen, joka ei enää ollut ensiluokkainen. Olin jo viemässä toista kirjettä postiin, kun Lötjönen soitti, että ensimmäinen näyte tuli ”takaisin kotiin”. Pikkukuoren päällä oli onneksi ollut Lötjösen osoite. Jälleen uuden näytteen haku ja lähetys Tapio Kekille. Viikko meni, ja näyte pääsi perille.

Alla Tapio Kekin 18.10 lähettämä viesti. Onnekas ja ihastuttava ruusunuijakas pääsee siis museoon.

Kirsti Eskelinen

Hei,

olen tänään tutkinut skoopin kanssa nuijakkaita. Sinun näytteesi on ruusunuijakas, *Clavaria rosea*. Itiöt olivat kokoa 5.8–6.6 x 3.0–3.2, mikä sopii erinomaisesti lajin kuvaukseen.

Toimitan tänään näytteen antamiesi tietojen kanssa tässä talven aikana museoon (Helsinkiin todennäköisesti), niin tämä löytö tulee osaksi kansallista tietoa lajin levinneisyydestä.

Tapio Kekki

Ajankohtaista ja tulevia tapahtumia

Ravintolapäivä: Sieniruokaravintola

21.11.2015 klo 11–14

Marttojen toimipiste, Haapaniemenkatu 23, Kuopio

Tarjolla on vasta ilmestyneen Pienen sieniruokaoppaan reseptien mukaan valmistettuja ruokia ja leivonnaisia.

Pieni sieniruokaopas

Sieniseura julkaisee pienen sieniruokaoppaan, jota on myynnissä sieniseuralla tilaisuuksissa, retkillä ja sieninäyttelyissä. Opasta saa myös hallituksen jäseniltä. Hinta on 5,00 € / kirja.

Sisältö:

Sienten käsittely
Sieni-kurkkusalaatti
Sienileipäkäärö
Keltasieni-savukalahyytelö
Koivunkantosienikeitto
Mustatorvisienihilloke
Joulurouskut
Sikuriirouskuvuokaleipä
Sienileipäpaistos
Sienipasteijat
Korvasienipiirakka
Sieniletut
Värikäs sienivokki
Sieniohratto
Kermanen tattimuhennos
Lampaankääpäpivhit
Sienitohrapottu
Sieni-savukalapaistos
Torvisienitäytteiset ahvenrullat
Sienisipatti
Villen metsäpaisti
Suppilovahveromuffinit
Vahakaspannukakku
Vahakaspsit

Pohjois-Savon sieniseuralla syyskokous

30.11.2015 klo 18.00

Kuopion museon kokoushuone, Kauppakatu 23, käynti sisäpihan puolelta

Syyskokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Kannattaa tulla kertomaan, mitä toimintaa sieniseuralta toivoo ensi vuonna. Kokouksesielmä: Terveelliset ruokasienet (Kirsti Eskelinen)

Lokakuun sieni: Hallavahakas

Vahakaspannari

400 g hallavahakkaita (noin 2,5 dl esikäsiteltyinä)

3 dl maitoa tai kauramaitoa

1 muna

1 dl vehnä- hiivaleipäjauhoja

1/2 dl korppujauhoja

1/2 dl raejuustoa

1/2 tl suolaa

1 rkl juoksevaa hunajaa

Voita vuoaan voiteluun

Käsittele vahakkaat pannulla haihduttamalla ensin neste. Sekoita maidon joukkoon muna ja jauhot. Lisää suola, raejuustoa ja puolet sienistä. Kaada taikina voideltuun tai leivinpaperilla pohjattuun vuokaan.

Paista 225 asteessa noin 10 minuuttia. Lisää pinnalle loput sienet ja paista vielä 10 minuuttia. Voit halutessasi levittää kypsän pannarin pinnalle lakkoja noin 2 dl ja naruttaa hunajaa lakkojen päälle. Myös puolukkahillo sopii lisäkeeksi. Myös muut syyssienet, kuten viiruvalmuska sopivat pannariin.

Kirsti Eskelinen

Lintuyhdistys KUIKKA

Yhteystiedot

Lintuyhdistys Kuikka, c/o Kuopion museo
Kauppakatu 23
70100 Kuopio
hallitus@lintuyhdistyskuikka.net

Verkkosivut

www.lintuyhdistyskuikka.net
<https://www.facebook.com/lintuyhdistyskuikka>

Jäsenmaksut 2015

Varsinaiset jäsenet 25 €, nuoret alle 18-v. 13 €,
perhejäsenet 5 €, kannattajajäsenet 120 €

Tapahtumat

Seuraa kotisivuiltamme tapahtumatietoja, tapahtumia voi tulla lisää!

Kuikan loppusyksyn ohjelmaa

17.11. klo 18.00 Kuikan syyskokous

klo 19.00 Valokuvaesitys

Kuopion museon kokoushuone (Kauppakatu
23, käynti Maaherrankadun puolelta)

Käsitellään sääntöjen mukaiset asiat.
Kokouksen jälkeen Tero Pelkonen ja Ilkka
Kokkonen esittävät valokuvia ja kertovat
alkukesän retkeilystä Norjan Varangin
niemimaalla.

28.11. klo 7.00–16.00 Talvipinnaralli

klo 18.00 Rallin purku

Kilpailu käydään joukkueittain enemmän tai
vähemmän leikkimielisesti, joko autolla tai

Puheenjohtaja

Mikko Pärssinen
puh. 040 967 4008
mikko.parsinen123@gmail.com

Jäsensihteeri

Sanna Norojärvi
s.norojarvi@gmail.com,
jasensihteeri@lintuyhdistyskuikka.net

Sähköpostilista

Kuikkalista, liittymisohjeet kotisivuilla

muilla keinoilla liikkuen. Talvipinnaralliin voi
nimitäin osallistua myös ekosarjassa, jossa
säännöt ja tarkoitus ovat muuten samat, mutta
muiden kuin lihasvoimalla käyvien
menopelien käyttäminen on kiellettyä.
Poikkeuksena ovat kuitenkin julkiset
kulkuvälineet, joiden kyytiin ekosarjalaisetkin
saavat hypätä.

Ilmoittautuminen 21.11. mennessä Kuikka-
listalle tai mikkoparsinen123@gmail.com

Rallista ja sen säännöistä ilmoitellaan
tarkemmin Kuikan kotisivuilla, Facebook
sivuilla ja sähköpostilistallamme eli
Kuikkalistalla.

kuva s. 11: Tero Pelkonen

Syysdeduktio

*Hiljaisuus on kuulemista,
se on odotus*

*Hiljaisuus on vuodenaikojen vaihtumisen rytmi,
taitekohta uuden alussa*

*Hiljaisuus on tämä syksy
Väinölänniemen vanhassa ja uurteisessa männyssä
Hömötiaisen lyhyessä lauseessa
harmaanvihreässä lahoppuun tuoksussa
ja Kallaveden raskaimksi käyneissä aalloissa*

Lüsa Kauppinen

KLYY täyttää 120 vuotta 2016!

KLYY perustettiin nimellä ”Luonnonystäväin yhdistys” Kuopiossa 16.12.1896. Se on maamme vanhin luonnonsuojeluyhdistys. Yhdistyksen säännöt vahvistettiin helmikuussa 1897 ”Keisarillisen Majesteetin Korkeassa Nimessä”.

Näihin 120 vuoteen mahtuu paljon aktiivisia luonnonystäviä, myös useita tunnettuja luonnontutkijoita sekä saavutuksia. Arvovaltaisten ”museoherrojen” saavutuksia olivat valtakunnallisesti merkittävän museokokoelmien kartuttaminen, huomattavat taide- ja valokuvakokoelmat, Pisan huipun ja Korkeakosken suojelu sekä kolme stipendirahastoa, joista vuosittain jaetaan merkittävä rahasumma apurahoina luonnontutkimukseen, luontoharrastukseen ja luonnonsuojeluun. Taideomaisuus on nykyään Kuopion taidemuseon hoivissa, eläin-, kasvi- ja kivikokoelmat Kuopion luonnontieteellisessä museossa, ja Victor Barsokevitchin lahjoittamat valokuvat sijaitsevat Kuopion kulttuurihistoriallisessa museossa sekä VB-keskuksessa. KLYY oli mukana perustamassa Suomen luonnonsuojeluliittoa vuonna 1938 Helsingin Säätytalolla.

Viime vuosina KLYY on testamentivaroin kartuttanut maaomaisuuttaan ostamalla Rautalammilta maata Tyyrinvuorelta ja Kokkokalliolta, joka on nimetty yhdistyksen kunniajäsenen Jukka Kauppinen muistometsäksi.

KLYY:llä on takana 120 vuotta hyvää ja tuloksellista työtä pohjoissavolaisen luonnon hyväksi. Sen vuoksi vuotta 2016 on tarkoitettu juhlistaa eri tavoilla, erityisesti katsomalla eteenpäin niin, että tulevilla KLYY:läisillä on kerrottavaa meistä ja meidän aikaansaannoksistamme.

Syksyn vuosikokouksessa Kuopion taidemuseon intendentti Marja Louni kertoo meille KLYY:n taideomaisuudesta ”varaslähtönä” tulevalle juhluvuodelle. Tammikuuksi on työn alla valokuvanäyttely Puijosta ja sen merkityksestä meille kuopiolaisille. Suunnitteilla tulevalle vuodelle on paljon erilaista tapahtumaa, mutta katsotaan, mihin rahkeet riittävät! KLYY:läisille synttäräkutsut ovat toukokuussa Korkeakoskella, jolloin koski on komeimmillaan. Varsinaisena syntymäpäivänä 16.12.2016 juhlietaan myös.

Kaksi KLYY:n perustajajäsentä, O. A. F. Lönnbohm (vas.) ja B. Ståhlberg.

Kirja-arvostelu:

Paula Hyvönen

Porovuosi – Tutkija pororenkinä Sompiossa

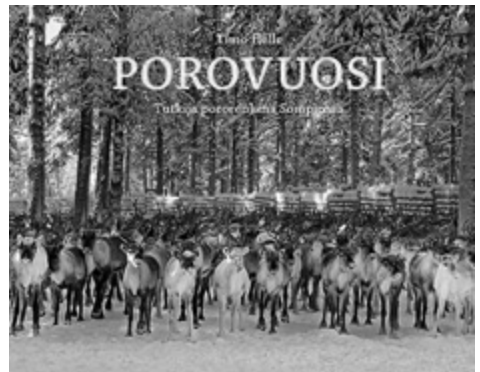
Timo Helle, Suomen luonnonsuojeluliiton puheenjohtaja 1995–2000, pestautui vuodeksi pororengiksi Kemi-Sompion paliskuntaan lupauksella ”Teen kaikkea, mitä osaan tai neuvotaan”, ja kirjoitti kokemuksistaan kirjan porohoidon vuosikierrosta kesän vasojen merkitsemisestä seuraavan kevään hankien sulamiseen.

Kemi-Sompio on suurin paliskunta sekä poroluvulta että pinta-alaltaan. Sompion ja sen itäpuoliset erämaat ovat tuttuja Samuli Paulaharjun ja Walleniuksen kirjoista. Sompion erämaita ovat muuttaneet suuret savotat ja Lokan tekoallas. Paliskunnan itärajaa noudattelee valtakunnan itäraja Talkkunapäältä Korvatunturin kautta Nuortitunturille käsittäen Kemiojen latvukset.

Poronhoidossa kohtaavat sulassa sovussa vanhat ja uudet käytännöt kuten kenkäheinät ja suopunki sekä rokkilopsottimet (kuulosuojaimet) ja koparacowboyt. Kirjassa oleva sanasto avaa poronhoitoon liittyvää laajana sanastoa myös lantalaiselle. Syksyllä ja talvella asutaan kuukausikaupalla porokämpillä ja menu on pysynyt samana; aamiaiseksi poronkäritystä ja illaksi porokeitto, ei koskaan toisin päin. Kämpärüokailussa on kielletty muovilautaset niiden viheliäisen tiskattavuuden vuoksi.

Vaikka poromiesten apuna ovat mönkijät, moottorikelkat ja –pyörät, radiopuhelimet sekä helikopterit tai lentokoneet, on se täyttä työtä vuoden ympäri. Helteen tutkimukset porojen käyttäytymisestä ja poronhoidon ekologiasta sekä kirjan kuvitus täydentävät oivallisesti pororengin kokemuksia Kemi-Sompion selkosilla.

Perinteiseen tapaan porojaan hoitavalle poron oikea paikka on luonnossa, ja talven heinäpaalin vieressä seisovia poroja surkutellaan. Periaatteessa luonnonlaitumien käyttäjillä ja tarhaajilla on talvilaidunten suhteen erilaiset intressit: edellisille hyväkuntoiset talvilaitumet ovat elinehto, jälkimmäisten porot ovat taas tarhoissa kriittisimmän ajan talvesta. Miten porojen talviruokinta pystytään takamaan? Onko poromäärää vähennettävä, talvitarhausta lisättävä ja entä sitten ilmastonmuutoksen vaikutukset?

Hankin kirjan iltalukemiseksi Lappispolan kämpälle kera otsalampun. Kirja opetti kunnioittamaan tätä ankarissa oloissa tehtävää työtä uudella tavalla, vaikka olenkin nähnyt poronhoitoa sekä Kainuun ja Lapin selkosilla. Suosittelen kirjaa, sillä käytännön poronhoidon lisäksi sen anti on loistavissa kuvissa, poronhoidon ekologiassa ja historiassa sekä kirjan kauneudessa. Yksinkertaisesti hyvin tehty kirja!

Tekijä: Timo Helle
www.maahenki.fi

Luonnonkalenteri 2016 on odotettu lahja

Luonnonkalenterista on iloa koko vuodeksi!

Kalenterin 2016 aiheena on Suomen sää ja ilmasto ja kannessa on Mika Honkalinnan kuvaama kalalokkipari räntäsateessa. Seppo Vuokon asiantuntevat tekstit valaisevat auringonpaisteen, pakkasen sekä vesi- tai lumisateiden vaikutuksista eläinten ja kasvien selviytymiseen luonrossamme.

Suomen- ja ruotsinkielisissä kalentereissa on viralliset juhla- ja nimipäivät sekä tilaa omille merkinnöille.

Pala kauneinta Suomea myös ulkomaille

Suomen parhaiden luontokuvaajien upeat kuvat ilahduttavat myös ystäviä ympäri maailmaa. Kalentereita on saatavana suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, saksaksi ja ranskaksi.

Hinta on 15 € ja jäsenhintaa 13,50 €
Postituskuori maksaa 2,10 €/kpl.

Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri tilaa kalentereita Kuopioon, jolloin niitä voi saada jäsenhintaan Pesältä (osoite Kirkkokatu 35, auki ma ja to klo 13–17). Kalentereiden myynti ja nouto on vain Pesältä.

Kun ostat piirin tilaamia kalentereita, tuet samalla paikallista toimintaamme ja kun noudat kalenterit itse, säästät postikulut.

Voit varmistaa haluamasi kalentereiden saannin laittamalla tilauksen tekstiviestillä 040-723 6213 tai sähköpostilla marja.tenhunen@mbnet.fi
Sinulle ilmoitetaan, kun voit noutaa kalenterit.

PESÄN AVOIMET OVET

3.12.2015 klo 13–18

Tervetuloa tutustumaan toimitilaamme Pesään, Kirkkokadun ja Käsityökadun kulmaan!

Tule nauttimaan glögiä ja pipareita ja tuo ystäväsiin mukaan! Samalla voit hankkia kätevästi ensi vuoden luonnonkalenterin ja kortteja joulupostiin.

KONNEVEDEN KUNNIAKSI JA KUOPION LUONTOA

KLYY myy Kuopion luontoa eri vuoden aikoina esitteleviä **postikortteja** hintaan 1 € / kpl ja 5 € / 8 kortin sarja.

Uutta Etelä-Konneveden kansallispuistoa esittelevä hieno kuvateos ”**Konneveden kunniaksi**” sopii vaikka joululahjaksi luonnon ystäväille. Kirjaa saat Pesältä ja museokaupasta hintaan 50 €.

Pesällä on myös kirjeensulkijamerkkejä, arkki 2,80 € (sisältää 35 merkkiä).

LIITYN JÄSENEKSI, nimeni ja osoitteeni ovat kortin kääntöpuolella!

2015

Vain pääyhdistys **KLYY**. Jäsenmaksu 7 € (perhejäsen 3 €).

Liityn myös seuraaviin jaostoihin, jolloin minun ei enää erikseen tarvitse maksaa edellä olevaa pääyhdistyksen maksua.

Lintuyhdistys KUIKKA. Jäsenmaksu 25 € (nuoret alle 18-vuotiaat 13 €, perhejäsen 5 €).

Pohjois-Savon SIENISEURA. Jäsenmaksu 10 € (perhejäsen 3 €).

Tähtitieteellinen Seura SATURNUS. Jäsenmaksu 15 € (perhejäsen 5 €).

Kuopion Lyseon lukion luonnontieteellinen seura SIGMA. Jäsenmaksu 7 €.

Maksan jäsenmaksun saman tien KLYY:n tilille **FI63 4787 1020 0553 22**, POPFFI22.
(maksun viestissä oma nimi ja osoite!!!)

Lähettäkää minulle maksulappu.

Terveisiä ja toiveita KLYY:lle, sähköpostiosoite, yms:

Posti Green

Pyydetään palauttamaan, jos vastaanottajaa ei tavoiteta.
KLYY-lehti / Pekka Tenhunen
Koivulahdentie 176 B
71210 Tuusjärvi

Täytä tietosi liittymiskorttiin !

**KYLLÄ KIITOS !
LIITYN LUONNONYSTÄVIIN !**

**Sinulle, joka jo olet
KLYY:n jäsen:**

**Anna liittymiskortti
ystävällesi!**

leikkaa tästä ja postita!

Haluan liittyä KLYY:n jäseneksi.

Nimi: _____

Osoite: _____

Puhelin: _____

Syntymävuosi: _____

Tarkemmat liittymistiedot kääntöpuolella!

postimerkki

**Kuopion Luonnon
Ystäväin Yhdistys ry.**

c/o Pekka Tenhunen
Koivulahdentie 176 B
71210 TUUSJÄRVI